

Opgaver til samfundsfag

Læremål overordnet for samfundsfag

- Formålet er, at eleverne udvikler samfundsfaglige kompetencer og får viden og færdigheder, så de kan omvende forståelsen fra aktiemarkedet til konkret brug i samfundsfag.
- Undervisningsmaterialet er sigtet mod at være anvendelsesorienteret og praksisnær, dvs. koblet til konkrete problemstillinger.
- Opgaverne er i en betaversion. dvs. vi meget gerne vil have dine input til forbedringer.

Indholdsfortegnelse

POLITIK – “Hvem bestemmer reglerne?”	2
<i>Evaluering / svar</i>	2
ØKONOMI – “Husholdningsbudget & investering”	3
<i>Evaluering / svar</i>	3
SOCIALE & KULTURELLE FORHOLD – “Hvem investerer – og hvorfor?”	4
<i>Evaluering / svar</i>	4
SAMFUNDSFAGLIGE METODER – “Undersøg markedet”	5
<i>Evaluering / svar</i>	5

POLITIK – “Hvem bestemmer reglerne?”

Opgave:

Regeringen foreslår en ny skat på aktiegevinst.

Eleven skal: Forklare hvilke aktører der er involveret (fx regering, folketing, vælgere, investorer).

- Beskrive to argumenter for og to imod lovforslaget.
- Vurdere: Hvem bliver mest påvirket? (fx unge investorer, pensionister, virksomheder)

Afslut med en egen begrundet holdning.

Evaluering / svar

Hvad et godt svar skal indeholde

Aktører nævnt korrekt Minimum: regering + folketing Fuld score: også vælgere, investorer, evt. interesseorganisationer

Argumenter for og imod

- FOR fx: øger statens indtægter, reducerer spekulation
- IMOD fx: mindsker investering, rammer småsparere, lavere vækst

Vurdering af hvem der påvirkes

Eksempel: pensionister rammes hårdere pga. afkast → stærkt svar forklarer hvorfor

Begrundet holdning:

Skal være mere end mening → “Jeg mener..., fordi...”

Evaluering

- Højt niveau: nævner flere aktører, afvejer interesser, argumenterer nuanceret
- Middel: nævner de vigtigste aktører og 1–2 simple argumenter
- Lavt: kun liste uden forklaring / ingen begrundelse

ØKONOMI – “Husholdningsbudget & investering”

Opgave:

En person får 6.000 kr. om måneden efter faste udgifter.

Eleven skal: Lave et mini-budget med 3 valgmuligheder:

- spare hele beløbet
- investere 10% i aktier
- investere 30% i aktier

Forklare fordele og risici ved hver løsning.

Vurdere: Hvordan kan investering påvirke privatøkonomi på lang sigt?

Til sidst: vælge én løsning og begrunde den.

Evaluering / svar

Facit / forventede pointer

Mini-budget

- 10% af 6.000 = 600 kr.
- 30% = 1.800 kr.

Fordele & risici

- Fordele: mulighed for afkast, langsigtet formue
- Risici: tab, usikkerhed, ingen garanti
- Spare hele beløbet: sikkerhed men ingen vækst

Langsigtet vurdering

Gode svar nævner: inflation, opsparing → investering kan øge værdi over tid

Valg + begrundelse

Skal hænge sammen med personens økonomi og risiko

Evaluering

- Højt niveau: regner korrekt, forklarer konsekvenser og laver velbegrundet valg
- Middel: korrekt regning + 1 fordele/ulempe
- Lavt: kun regnestykker uden refleksion

SOCIALE & KULTURELLE FORHOLD – “Hvem investerer – og hvorfor?”

Opgave:

Eleverne får korte beskrivelser af 3 forskellige personer, fx:

- 17-årig elev, ingen indkomst
- 35-årig forælder med fast job
- 72-årig pensionist

Eleven skal:

- Vurdere: Hvem ville sandsynligvis investere — og hvorfor?
- Forklare betydningen af økonomisk baggrund, risikovillighed, livssituation.
- Diskutere: Er adgang til investering socialt skævt?

Forslå én måde, samfundet kan gøre investering mere lige tilgængelig.

Evaluering / svar

Facit / forventede pointer

Personvurdering

- 17-årig: lav indkomst → lav sandsynlighed
- 35-årig: stabil økonomi → sandsynlig investor
- 72-årig: mindre risiko pga. kortere tidshorisont

Faktorer forklaret

- Økonomisk baggrund
- Risikovillighed
- Livssituation

Social ulighed

- Mulige svar: adgang til viden, penge, bankprodukter, økonomisk tryghed

Løsningsforslag eksempel

- Finansiell undervisning i skolen
- Lavere gebyrer
- Gratis investeringsværktøjer

Evaluering

- Højt niveau: bruger sociale begreber (fx livsvilkår, ulighed), perspektiverer
- Middel: simple forklaringer uden begreber
- Lavt: kun gæt uden begrundelse

SAMFUNDSFAGLIGE METODER – “Undersøg markedet”

Opgave: Eleven vælger én aktie (fiktiv eller fra Aktiedysten).

De skal: Indsamle data over 10 dage (læreren kan uddele tal). Tegne udviklingen i et linjediagram.

Besvare:

- Hvilke kilder blev brugt?
- Er tallene pålidelige? Hvorfor/hvorfor ikke?

Skrive en mini-konklusion:

- Hvad viser data?
- Hvilke usikkerheder er der?

Evaluering / svar

Facit / forventede pointer

Dataindsamling

Eleven registrerer udvikling korrekt over 10 dage

Diagram

- Linjediagram med akser og titel → fuldt point
- Mangler akser → delvis

Kildekritik Gode svar nævner:

- hvor tallene kommer fra
- om kilden er troværdig (fx officiel vs. social media)
- usikkerheder (kurser ændrer sig, kort periode)

Konklusion

Skal nævne både mønster og usikkerhed Eksempel: “Aktien steg samlet, men data over kort tid siger ikke noget sikkert om fremtiden.”

Evaluering

- Højt niveau: korrekt diagram + klar metodeforklaring + kildekritik
- Middel: diagram uden kildekritik
- Lavt: kun tal uden analyse